

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 200/2015-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Lálíka (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti AZ FLEX, s. r. o., Štrková 968/10C, Žilina-Bytčica, zastúpenej advokátkou JUDr. Irenou Šurinovou, advokátska kancelária, Hollého 31, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 169/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti AZ FLEX, s. r. o., na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 169/2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 169/2011 prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. Obchodnej spoločnosti AZ FLEX, s. r. o., priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 992,07 € (slovom tisícdeväťstodeväťdesiatdva eur a sedem centov), ktoré jej je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti AZ FLEX, s. r. o., priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov), ktorú je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Ireny Šurinovej, advokátska kancelária, Hollého 31, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 200/2015-13 z 29. apríla 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť obchodnej spoločnosti AZ FLEX, s. r. o., (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 169/2011.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 32 Cb 169/2011 sa sťažovateľka v procesnom postavení navrhovateľky domáha

voči odporcovi zaplataenia finančnej čiastky v sume 1 257,01 € s príslušenstvom z titulu nezaplataenia zročnej faktúry. Podľa sťažovateľky okresný súd aj napriek ňou podanej sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, ktorý ju uznal za dôvodnú, v jej veci nekoná, v dôsledku čoho sa predlžuje stav jej právnej neistoty a oddaľuje sa právoplatné skončenie sporu, v príčinnej súvislosti s čím sa podľa sťažovateľky napokon aj odporca zbavil svojho majetku, takže jej pohľadávka uplatnená v spore bude už ťažko vymožiteľná.

3. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného tiež uviedla:

„Existenciu kvalifikačného znaku spôsobenía prietahov v predmetnom konaní zakladá skutočnosť, že Okresný súd Košice II svojou nečinnosťou neúmerne predĺžil súdne konanie tým, že od podania návrhu na príslušný okresný súd nevytýčil po dobu 44 mesiacov vo veci pojednávania a aj po vytýčení pojednávania sa pojednávania až do súčasnosti, t. j. 47 mesiacov nekonalo. Máme za to, že uvedenú dĺžku nečinnosti súdu nemožno za zistených okolností hodnotiť inak ako spôsobenie prietahov v súdnom konaní...

Pri posudzovaní prvého kritéria možno uviesť, že prietahy nemohla spôsobiť zložitost veci, nakoľko súd účastníkov nevypočul, ani nepožadoval predloženie iných dôkazov, ako navrhli strany sporu. Domnievame sa, že rozhodovanie o predmete sporu medzi Sťažovateľom a Odporcom o zaplataení peňažnej sumy ako dôsledok neuhradenia peňažnej sumy, patria do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Rovnako máme za to, že prietahy v konaní nespôsobili ani účastníci súdneho konania, nakoľko sa riadili pokynmi súdu, čo potvrdzujú aj priložené dôkazy. Z uvedeného vyplýva, že prietahy v konaní vznikli v dôsledku nekonania súdu.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Vo veci navrhovateľa AZ FLEX, s. r. o.... proti [REDAKOVANÉ]... o zaplataenie 1.257,01€ s príslušenstvom vedenej na Okresnom súde Košice II pod č. k.: 32Cb/169/2011, bolo porušené právo navrhovateľa na prerokovanie sporu bez zbytočných prietahov

zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresný súd Košice II je povinný vyplatiť navrhovateľovi, spoločnosti AZ FLEX, s.r.o., finančné zadostučinenie vo výške 1.992,07 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Košice II je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia navrhovateľovi, spoločnosti AZ FLEX, s. r. o., vo výške 355,73 € (2 úkony + 2x režijný paušál + 20% DPH) advokátke JUDr. Irene Šurinovej, do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV 381/2015 z 3. júla 2015 a právna zástupkyňa sťažovateľky k vhodnosti ústneho pojednávania listom z 1. júla 2015.

5.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem prehľadu procesných úkonov v danej veci tiež uviedol:

„S poukazom na vyššie uvedené chronológiu vykonaných úkonov možno konštatovať, že v konaní došlo k obdobiu nečinnosti, ktoré je dané objektívne - obdobím neprítomnosti vo veci konajúceho sudcu zo zákonných dôvodov v nepravidelných časových úsekoch, ktoré síce umožnili (z dôvodu ich trvania) orgánom riadenia a správy súdu prijať opatrenia smerujúce k prerozdeleniu veci v súlade so zákonom a rozvrhom práce na príslušný rok, napriek tomu, z dôvodu tejto objektívnej skutočnosti k rozhodnutiu nedošlo.

... netrvám na tom, aby ústavný súd konal o veci samej na ústnom pojednávaní a súhlasím s upustením od neho.“

5.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedla:

„... súhlasíme, aby súd rozhodol... bez nariadenia ústneho pojednávania.“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania

nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7. Z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 32 Cb 169/2011:

- 24. február 2011 – Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd 1“) bol doručený návrh sťažovateľky, ktorým sa domáhala vydania platobného rozkazu, ktorým by bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť jej vyfakturovanú sumu 1 257,01 € s prísl. za dodávku tovaru,

- 10. marec 2011 – okresný súd 1 postúpil vec z dôvodu svojej miestnej nepríslušnosti okresnému súdu,

- 31. marec 2011 – spis bol doručený okresnému súdu,

- 15. apríl 2011 – okresný súd vyzval sťažovateľku, aby zaplatila súdny poplatok za návrh,

- 28. apríl 2011 – sťažovateľka zaplatila súdny poplatok,

- 17. máj 2011 – okresný súd vydal platobný rozkaz sp. zn. 38 Rob 81/2011 v zmysle návrhu sťažovateľky,

- 9. jún 2011 – odporca podal odpor proti platobnému rozkazu,

- 1. júl 2011 – okresný súd zaslal odpor na vyjadrenie sťažovateľke a súčasne uznesením uložil odporcovi zaplatiť súdny poplatok za podanie odporu,

- 14. júl 2011 – sťažovateľka sa vyjadrila k odporu,

- 10. august 2011 – odporca žiadal o priznanie mu oslobodenia od platenia súdnych poplatkov,
- 7. november 2011 – okresný súd previedol spis z registra „Rob“ do registra „Cb“ pod sp. zn. 32 Cb 169/2011,
- 21. marec 2014 – sťažovateľka urgovala postup v konaní,
- 16. apríl 2014 – okresný súd zaslal odporcovi tlačivo na vyplnenie pre účely rozhodnutia o jeho žiadosti na oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 9. máj 2014 – odporca zaslal vyplnené tlačivo,
- 29. máj 2014 – okresný súd uznesením nepriznal odporcovi oslobodenie od súdnych poplatkov (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 8. júla 2014),
- 23. december 2014 – sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní,
- 30. december 2014 – okresný súd nariadil pojednávanie na 29. január 2015,
- 13. január 2015 – právna zástupkyňa sťažovateľky ospravedlnila svoju neprítomnosť na nariadenom pojednávaní „z dôvodu hospodárnosti“ (vzdialenosť sídla právneho zástupcu od sídla okresného súdu, pozn.),
- 26. január 2015 – okresný súd oznámil účastníkom konania zrušenie nariadeného termínu pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu s tým, že nový termín im oznámia,
- 3. marec 2015 – zmena zákonného sudcu na základe opatrenia predsedu okresného súdu č. 4/2015 z 3. marca 2015,
- 3. júl 2015 – okresný súd nariadil pojednávanie na 16. júl 2015,
- 16. júl 2015 – konalo sa pojednávanie bez prítomnosti účastníkov konania. Na pojednávanie sa nedostavil ani odporca (nemal vykázané doručenie predvolania), ani právna zástupkyňa sťažovateľky (tá okresnému súdu oznámila, že predvolanie na pojednávanie jej bolo doručené 15. júla 2015, t. j. iba deň pred nariadeným termínom pojednávania, takže nemá zachovanú lehotu 5 dní na prípravu a z tohto dôvodu si ani nevie tak narychlo upraviť pracovný program, preto ospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní, a tiež pre prípad, že okresný súd by nemienil návrhu sťažovateľky v celom

rozsahu vyhovieť, žiadala o odročenie tohto pojednávania). Preto bolo pojednávanie odročené na 29. september 2015.

III.

8. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10. V súvislosti s prvým kritériom „zložitosť veci“ ústavný súd konanie, ktorého predmetom je spor o zaplatenie konkrétnej finančnej čiastky z neuhradenej zročnej faktúry, nepovažuje za právne ani skutkovo zložité, pretože metodika postupu súdov v týchto veciach je jasná a podporená stabilizovanou judikatúrou. Zložitosť predmetného konania neuvádzal ani samotný okresný súd a nenasvedčuje jej ani charakter okresným súdom vykonaných procesných úkonov v danej veci.

11. V súvislosti so správaním sťažovateľky ako účastníčky konania ústavný súd nezistil v jej správaní žiadnu skutočnosť, ktorá by prispela k predĺženiu posudzovaného konania.

12. Napokon s prihliadnutím na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec

bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, sa ústavný súd zaoberal aj postupom okresného súdu, v ktorého postupe ústavný súd zistil absolútnu nečinnosť v období od 10. augusta 2011, keď odporca žiadal o priznanie mu oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, do 16. apríla 2014, keď okresný súd po viac ako 2 rokoch a 8 mesiacoch začal vo veci opätovne konať a vyzval odporcu na preukázanie jeho majetkových pomerov na účely rozhodnutia o jeho žiadosti na oslobodenie od súdnych poplatkov. V trvaní 7 mesiacov bol okresný súd nečinný aj v čase od 29. mája 2014, keď okresný súd rozhodol o žiadosti odporcu na priznanie mu oslobodenia od súdnych poplatkov, do 30. decembra 2014, keď aj v dôsledku sťažnosti na prieťahy v konaní podanej sťažovateľkou okresný súd nariadil vo veci pojednávanie, pričom za týmto obdobím nasledovalo ďalšie obdobie nečinnosti v trvaní viac ako 5 mesiacov, a to od 26. januára 2015, keď okresný súd zrušil termín pojednávania, ktoré nariadil 30. decembra 2014, do 3. júla 2015, keď okresný súd nariadil nový termín pojednávania. Okresný súd bol tak podľa zistenia ústavného súdu nečinný v trvaní celkovo viac ako 3 roky a 8 mesiacov.

13. Okrem uvedeného ústavný súd v namietanom postupe okresného súdu zistil aj neefektívnosť, keď napríklad okresný súd 3. júla 2015 nariadil pojednávanie už na 16. júl 2015, t. j. bez zohľadnenia času nevyhnutného na doručenie predvolania účastníkom konania v takom časovom horizonte, aby im bola zachovaná lehota na prípravu na toto pojednávanie, v dôsledku čoho bolo napokon toto pojednávanie nariadené na 16. júl 2015 aj zmarené, pretože právnej zástupkyňi sťažovateľky bolo predvolanie naň doručené iba jeden deň pred jeho konaním a odporcovi sa predvolanie nepodarilo doručiť vôbec.

14. Vzhľadom na uvedené nemožno tento postup okresného súdu pri najlepšej vôli kvalifikovať ako primeraný a plynulý, preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

IV.

15. V nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci vedenej pod sp. zn. 32 Cb 169/2011 bez zbytočných prieťahov.

16. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

17. Sťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1992,07 €, ktorú podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu považoval ústavný súd za odôvodnenú jej priznať, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

18. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

19. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátkou, ktorá si uplatnila nárok na ich úhradu v sume 355,73 € vrátane 20 % DPH (advokátka predložila osvedčenie platiteľa DPH, pozn.).

20. Pri výpočte trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny (§ 11 ods. 3 vyhlášky) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 je 139,83 € a hodnota režijného paušálu je 8,39 €.

21. S poukazom na výsledok konania ústavný súd priznal sťažovateľke nárok na úhradu trov v ňou uplatnenej sume za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku

2015 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 355,73 € vrátane režijného paušálu a vrátane 20 % DPH, tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

22. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2015